No. 230.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 26 September.

BUITEN GEWOON

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten September.

De volgende telegraphische depeche is wederom bekend gemaakt:

» Baijonne 21 September,

» *De kommandant der 20ste militaire lijnstie dan den minister van oorlog*,

» *Espartero* heeft zich naar Pampeluna begeven, alwaar hem eene schitterende ontvangst bereid is; hij heeft eene brigade in de vallei van Bastan gelaten. Urdax en Vera zijn bezet; de inwoners zijn gebleven en vele soldaten zijn er terug gekomen om hunnen arbeid te hervatten. Estella en Allo houden de karlisten nog bezet; zij hebben verklaard dat zij zich slechts aan *Espartero* willen onderwerpen."

Don *Carlos* is den 20sten Limoges gepasseerd en den volgenden morgen te Bourges aangekomen. De adjudant van den maarschalk *Soult*, die den pretendent te gemoet was gegaan en tot Bourges had begeleid, is alhier terug.

— De berigten uit Mans en Rijssel zijn geruststellend. In den morgen van den 21sten hebben in laatstgemelde stad nog eenige zamenschoolingen plaats gehad, maar de avond is rustig voorbij gegaan. — Voor eenige dagen werd gemeld, dat er op het ministerie van binnenlandsche zaken eene ordonnantie werd gereed gemaakt, waarbij de uitvoer van granen verboden werd; thans zegt men, dat in den raad besloten is nog eenige weken met de uitvaardiging van deze ordonnantie te wachten, dewijl het anders den schijn zoude hebben, als waren de onlusten van het departement Sarthe daardoor gewettigd. Intusschen herinnert men zich, dat eene dergelijke ordonnantie vroeger op de onlusten te la Rochelle gevolgd is, zonder dat zulks kwade gevolgen gehad heeft. Voor het overige wordt de maatregel van het verbod vrij algemeen voor noodzakelijk gehouden; want alhoewel van wege het ministerie is aangekondigd geworden, dat de oogst dit jaar zeer overvloedig is, schijnt de dagelijks hooger stijgende prijs van het graan op genoegzaam alle markten, zulks reeds genoeg te logenstraffen, of althans het verbod van uitvoer te billijken.

— Men zegt dat er in het kamp van Fontainebleau, door de aanhoudende regens en het ongunstige weder, zeer groot getal zieken zijn.

— Men gelooft dat het hof der pairs tegen den 20sten van de volgende maand zal bijeen geroepen worden, om zich met het proces der tweede categorie van beklaagden in de onlusten van mei ll. bezig te houden.

— Men zegt dat een paar regimenten van het garnizoen van Parijs, naar het departement Sarthe zullen gezonden worden.

— De oostenrijksche en spaansche gezanten hebben gisteren eene bijeenkomst met den maarschalk *Soult* gehad, waarna deze laatste zich naar den koning te St. Cloud begeven heeft.

— Heden liep het gerucht in de hoofdstad, dat het gouvernement de tijding had ontvangen, dat de onderkoning van Egypte bevilligd had in de teruggave der egyptische vloot en niet verder op de verwijdering van *Chosrew*-pacha stond. Daar dit gerucht echter in strijd is met al hetgeen men tot heden van de stemming van *Mehemed* in vernomen heeft, vindt het slechts weinig geloof.

— De tijdingen van Hispanische grenzen zijn heden van geen bijzonder belang. In de gewone briefwisseling uit Bayonne van den 20sten dezer wordt het volgende gemeld:

» *Zuriategui* en de officiers van de Navarresche bataillons die te Burgueta bijeen waren, zijn in Frankrijk gekomen. De onderofficieren en soldaten zijn naar hunne haardsteden teruggekeerd, hunne wapenen medenemende. Het vierde eskadron en dat van *Alaroben* zijn naar Aragon getrokken. Men weet nog niet welke positie de bataillons en eskadrons, die aan de zijde van Estella, onder de bevelen van *Artigona* en *Irsulbe* staan, gekozen hebben. Het gerucht heeft geloopen, dat *Simon la Torre*, door den hertog der Overwinning met de organisatie der Biskaasche bataillons is belast geworden, door zijne eigene soldaten vermoord; doch dit gerucht heeft zich niet bevestigd. De britsche commissaris, kolonel *Wylde*, meldt, dat de hertog der Overwinning zich gereed maakt om tegen *Cabrera* op te trekken. Men gelooft echter, dat men, alvorens deze bewegingen aan te vangen, de troepen van Alava tot aanneming van de bepalingen der overeenkomst zal zien te brengen. De gezegde troepen hebben laatstelijk de openingen, hun door *Munagorri* gedaan, afgeslagen; men zou hem zelfs bedreigd hebben te fusilleren, indien hij met dergelijke voorstellen terug kwam. De generaal *Alzaa* en de officieren stellen alle pogingen in het werk om de troepen aan de karlistische zaak getrouw te doen blijven; zij bivouaqueren met dezelve onder de overblijfselen van het verbrand kasteel Marge. Men gelooft intusschen dat de chefs dier troepen weldra naar binnenslands, naar Angouleme, Perigueux, Limoges en Chateauroux zullen gezonden worden."

— De zaak der geprotesteerde wissels van de bank der Vereenigde Staten, op het huis *Hottinguer* alhier getrokken, is geschikt. De heeren *Rothschild* accepteren deze wissels, tegen waarborgen hun door den Amerikaanschen agent te Londen, *Baring*, gegeven.

— Ter beurs was de fonds-notering heden (23 September) als volgt: 5 pCt. 110,70; 3 pCt. 81.15; Nap. r. 101,60; Sp. *Ardoins* 33 ½; Pass. 5 ⅝; o. Diff. r. int. 9 ⅝; n. Diff. r. int. 15 ¼; Rom. L. 103.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 22sten September.

Den 11 heeft men te Petersburg uit Borodino het berigt ontvangen, dat Z. K. H. prins *Alexander der Nederlanden* den 3den, Z. K. H. prins *Albert* van Pruissen den 4den, aldaar aangekomen waren. Op beide dagen, evenzeer als op den 5den, hadden er wederom inspecties en manoeuvres plaats. In den namiddag van den 5den werd eene bijzondere inspectie gehouden, voor prins *Alexander* der Nederlanden, van het Nieuw-Russisch dragonder-regiment. Den 7den liet Z. M. de Keizer de volgende dagorder aan het leger [illegible]

» Mijne [illegible] hebben [illegible] de roemrijke daden uwer kameraden getoond. Hier op deze plaats, waande voor 27 jaren een hoogmoedige vijand, het Russische leger te overwinnen, hetwelk voor Geloof, Czar en Vaderland streed. God strafte den verwatene: van de Moskwa tot aan den Niemen werd het gebeente den in het land gedrongen vermetelen verstrooid — en wij trokken in Parijs binnen! Thans is het oogenblik daar, om aan den roem dier groote daad een gedenkteeken te wijden. Zoo moge dan de gedachtenis van den voor ons onsterfelijken Keizer *Alexander I*, eenwig duren; door zijnen raad, wil werd Rusland gered. Eenwige roem zij onzen kameraden, die den heldendood stierven, en moge hunne verheven daad aan ons en het laatste nageslacht ten voorbeeld strekken. En, wat u betreft, gij zult steeds de hoop en steun zijn van uwen Keizer en van Rusland, onzer aller moeder."

Bij eene plaats van denzelfden dag heeft de Keizer bevolen, dat ter gedachtenis aan den roemrijken slag bij Borodino, alle generaals, staf officieren en militairen van mindere rangen, die aan genoemden veldslag hebben deelgenomen en zich nog in dienst bevinden, de jaarlijksche toelage tot hunne toegewezene bezoldiging nog de som zullen ontvangen, welke zij destijds als de aan hun toenmalige rang verbonden bezoldiging genoten.

— Uit Stokholm wordt gemeld, dat H. M. de koningin van Zweden en Noorwegen, binnen kort eene reis naar Italie zal doen, om aldaar een deel van den winter door te brengen.

— De reis van Z. K. H. den kroonprins van Beijeren naar Griekenland is, vermoedelijk wegens de Oostersche aangelegenheden, onbepaald uitgesteld.

— De grootherlogin van Baden is den 20sten dezer voorspoedig van een Prinses bevallen.

— Te Messina heeft men den 27sten Augustus ll. en den daarop volgenden nacht zware schokken van aardbeving gevoeld, die grooten schrik onder de bevolking te weeg gebragt hebben.

— Van de Italiaansche grenzen wordt gemeld, dat het tijdstip tot eene verzoening tusschen den koning van Napels met zijnen broeder, den prins *van Capua*, niet ver meer verwijderd zou zijn.

— De Oostenrijksche *Beobachter* geeft berigten uit Konstantinopel tot 4 September, die echter weinig belangrijks behelzen.

De Oostenrijksche gezant *von Stürmer* had den 31sten zijne nieuwe geloofs-brieven in een plegtig gehoor aan den Grootvizier overhandigd.

Den 31sten had de admiraal *Stopford*, na een afscheidsgehoor bij den Sultan gehad te hebben, zich aan boord van de stoomboot *Rhadamanthus* begeven, om naar de onder zijn bevel staande vloot terug te keeren. Onder de Britsche zee-officieren, die de laatstelopene de Turksche hoofdstad bezocht hadden, had men ook opgemerkt den bekenden kapitein *Napier*, die als vice-admiraal de Portugesche vloot aangevoerd heeft.

De gezondheids-toestand der hoofdstad was voortdurend voldoende.

Overigens wordt in deze tijdingen gewag gemaakt van groote veranderingen in de verstellende takken van bestuur. Daaronder merkt men op de afschaffing van een minister van finantien, terwijl die waardigheid in twee departementen verdeeld wordt.

— De berigten uit Alexandria stemmen daarin overeen, dat de Onderkoning nog altijd in zijne eischen volhardt en zich niet geneigd betoont daarin eenige verzachting te brengen. Vooral moet hij zich sterk daarover beklagen dat *Chosrew*-pacha nog niet uit het bestuur verwijderd is. De agenten van den Pacha, die hij naar Salomichi gezonden had, maar aldaar afgewezen zijn, waren te Alexandrie teruggekomen. Hij verontschuldigde deze zending, en het afvaardigen der bekende circulaire aan de Pacha's van het Rijk, met den inhoud der stukken, die na den slag bij Nezib in het kamp van *Hafiz*-pacha gevonden zijn, en waaruit blijkt dat de Porte hem niet anders dan als een oproerigen vasal aanmerkte en het op zijnen ondergang had toegelegd.

BELGIE.

BRUSSEL, den 24sten September.

De koning en koningin zijn gisteren avond van Kortrijk over den spoorweg, op Laeken teruggekomen.

De opening van den spoorweg van Gent naar Kortrijk, is met veel plegtigheid gepaard geweest. Zoo wel van hier, als van Antwerpen, Luik, Thienen en Leuven zijn konvooijen over den spoorweg derwaarts vertrokken, en hebben zich op het centraal punt te Mechelen vereenigd, om van daar gezamenlijk naar Gent te vertrekken; ook van Brugge en Ostende waren konvooijen over den spoorweg te Gent gekomen. Ten drie uren zijn de gezamenlijke genoodigden en deelnemers aan de plegtigheid, in omtrent zeventig rijtuigen gezeten, over den nieuwen spoorweg, van Gent naar Kortrijk vertrokken. Langs den weg was de bevolking der omstreken in menigte zamengevloeid om het merkwaardig schouwspel te aanschouwen. In de dorpen wekten de klokken geluid en wapperden de vlaggen; in het bijzonder was de toevlood te Deinze, Waereghem en Haerlebeke verbazend. De koning is ten half vijf ure van Ostende te Kortrijk aangekomen, alwaar hij door den burgemeester met eene aanspraak werd begroet. Des namiddags was er een diner op het stadhuis, waarop onder anderen door den franschen gezant *Barrurier*, die aan de regterzijde des burgemeesters was gezeten, een toast gebragt werd, » op de toenemende vriendschapsbetrekkingen, de goede nabuurschap, den gemeenschappelijken oorsprong, de overeenkomst van wederzijdsche begunselen en belangen van allerlei aard, die zoo gelukkig de beide rijken, gelijk hunne dinastien vereenigden." Des avonds was de stad verlicht en werd door de regering een bal gegeven, waarop ook de koning eenigen tijd verscheen.

— De gemengde commissie voor de regeling der scheepvaart tusschen de beide landen te Antwerpen vereenigd, heeft haren arbeid hervat, nadat dezelve gedurende veertien dagen geschorst geweest is, ten gevolge van een togt door de leden op de Maas, den Rhijn en de binnenwateren van Nederland gedaan, om op de plaats zelve te worden ingelicht.

— De septemberfeesten zijn gisteren voortgezet met de harddraverij in de vlakte van Monplaisir, en heden met den ringrit en den wedstrijd der boogschutterij op de Kouter. Ook in deze belangstelling schijnen deze feesten echter niet meer te gaan.

De beurze waren heden de fondsen 28 ½, dito acht uur gesloten 28 zeven zestiende.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 22sten September.

De bladen uit Amsterdam komen allen overeen dat de algemeene illuminatie van maandag avond, ter gelegenheid van den plegtigen intogt in de hoofdstad van HH. KK. HH. de Erfprins en de Erfprinses *van Oranje*, hoeveel men zich daarvan ook voorgesteld had, de verwachting nog verre overtroffen heeft. Even luisterrijk als deze prachtige verlichting was, even algemeen was de vreugde der duizenden wandelaars en aanschouwers die alle straten en pleinen vulden zonder dat de orde in het minst is gestoord geworden. Een der Amsterdamsche bladen, het *Handelsblad*, geeft van een en ander de volgende beschrijving:

» Van den vroegen avond tot zeer laat in den nacht waren de hoofdstraten en grachten der stad opgeprept vol met menschen, die zich aan het heerlijke schouwspel eener algemeene verlichting kwamen vergasten. Men zou gezegd hebben dat zich de bevolking onzer hoofdstad verdubbeld had. De aandrang der wandelaars, vooral op zoodanige punten, waar iets buitengemeens de aandacht tot zich trok, was ontzettend groot. Het ware een flaauw denkbeeld van dien aandrang te geven, indien wij zeiden dat de straten van nieuwsgierigen wemelden; neen, het waren heen en weder zich bewegende, zamenhangende, golvende massa's, digte phalanxen, door welke het soms gevaarlijk werd heen te willen dringen, eene poging, van welke dan ook de meer voorzigtige wandelaar behoedzaam afzag. Intusschen leverde deze zee van menschen, zich in eenen vuur-oceaan bewegende, dien de grachten dubbel terug kaatsten, een tooverachtig geheel op, waarvan de indruk gevoeld, maar moeijelijk beschreven kan worden. Voegen wij er nog slechts bij dat de volle maan aan den helderen hemel onze feestelingen vriendelijk toelachte, en het den Amstelaar niet scheen ten kwade te duiden, dat hij door zijn werk haren zilverglans had trachten te verduisteren.

» De decoratien van stadswege daargesteld, waren inderdaad allerschitterendst. Het Praalgebouw op den Dam tegenover het Paleis, voorstellende een allegorisch tafereel van den echt der vorstelijke gasten, was niet alleen oogenverblindend door zijnen veelkleurigen vuurgloed, maar ook bekoorlijk van smaak. Twee militaire muzijkkorpsen lieten zich hier onafgebroken hooren. De eereboog in den Gothischen stijl op de Regulierbreestraat boeide de oogen der aanschouwert door het geregelde veelkleurige licht en door zijnen fraaijen vorm; tot op eenen verren afstand drong de menigte op om het fraaije effekt te genieten. De Korinthische tempel op het Muiderplein, versierd met de wapens der beide vorstelijke huizen, met witte glazen geïllumineerd, deed eene heerlijke uitwerking. Een portiek van pilasters, prijkende met eene reine witte verlichting, schitterde voor het stadhuis. Doch de kroon spande de verlichting der zoogenaamde Hooge Sluis, welke, hoewel meer gezien, daarom niet minder verrassend was. Van af de Magere Brug, scheen men eene vuurstad te zien, welker torens en huizen als verhevelingen aan den gezigteinder schitterden, terwijl de zonderlinge verlichting der wieken van eenen kort daarbij staanden windmolen, en die het fonkelen der sterren naar waarheid nabootste, het magische effekt verhoogde.

» Nog hebben in het verlichten der gebouwen bijzonder uitgemunt de Nederlandsche Bank, de Ned. Handelmaatschappij, het Entrepotdok, Zeemanshoop, Felix Meritis, Doctrina, het Diaconie-Weeshuis enz. Onder de partikuliere illuminatien kunnen wij niet nalaten, bijzondere melding te maken van die der administratie van de omnibus-onderneming op den Dam, van de Wurtembergsche en Sardinische consuls, van den heer *van der Hoop*, en van de guirlandes langs den waterkant op verschillende gedeelten van den Singel, Keizer- en Heerengrachten, waartoe zich de bewoners dier grachten gecombineerd hadden en hetwelk, vooral van de sluizen te zien, eene uitmuntende uitwerking deed.

» De vorstelijke gasten hebben het paleis ten 8½ ure verlaten om het meest bezienswaardige in oogenschouw te nemen, en zijn, na de stad grootendeels rondgereden te hebben, ongeveer ten 10 ure op het paleis teruggekomen.

In het Park werd een fraai vuurwerk afgestoken hetwelk de talrijke beschouwers algemeen genoegen gaf.

— Gisteren zijn de onderscheidene autoriteiten der hoofdstad op het paleis aan HH. KK. HH. den Erfprins en de Erfprinses voorgesteld. De militaire autoriteiten en officieren der schutterij verschenen het eerst voor het vorstelijk paar, vervolgens de onderscheidene korporatien en particulieren, en eindelijk de dames om HH. KK. HH. te complimenteren.

— Uit Haarlem schrijft men van den 23sten September. Heden middag, omstreeks half een ure, zijn HH. KK. HH. de Erfprins [illegible] vervolgd naar Amsterdam begevorderd. Binnen het Houthek stonden de stedelijke schutterij, en de alhier in bezetting liggende kanassiers geschaard, en zijn HH. KK. HH. door de stedelijke regering en militaire overheden plegtig begroet. Binnen de stad, bij het gemeente-hek, was eene groote fraai versierde triumf-poort, met toepasselijke opschriften in dichtmaat, waarbij aan het vorstelijk paar de hulde- en verwelkomst-groet der burgerij werden toegebragt. Langs den weg, dien HH. KK. HH. passeerden, waren de huizen der ingezetenen alle met groen, schilden en vlaggen smaakvol ver-

sierd, hetwelk een in de daad zeer fraai gezigt opleverde. Jammer is het, dat de vreugde der ontelbare volksmenigte, die op de been was, om de Doorluchtige echtelingen hare belangstelling te betuigen, gestoord werd door eenen geweldigen stortregen, die juist tijdens den doortogt van HH. KK. HH. nederviel.

„Kent voor HH. KK. den Erfprins en de Erfprinses, zijn HH. KK. HH. de Prins en de Prinses *van Oranje* alhier doorgereden, zich mede naar Amsterdam begevende."

— Men meldt nader, dat het Z. M. heeft behaagd, Mr. *A. R. Falck* te benoemen tot Hoogstdeszelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister aan het hof van België.

— Bij besluit van Z. M. van den 30sten Augustus is onder dankbetuiging voor de aan den lande bewezen diensten, op deszelfs daartoe gedaan verzoek eervol ontslag verleend, aan den tijdelijk dienende officier van gezondheid der 2de klasse *J. Giesbers*, van de 8ste afd. infanterie.

— De Middelburgsche courant vermeldt, dat Z. K. H. Prins *Frederik Hendrik*, ll. zondag de stad Middelburg met een verzoek heeft vereerd. Na op het raadhuis door de stedelijke regering ontvangen en verwelkomd te zijn, en eenige verversching te hebben gebruikt, heeft Z. K. H. de werf der commercie-compagnie bezocht, en door de heeren directeuren opgewacht, de in aanbouw zijnde schepen, alsmede het nieuw gebouwd en in de haven zeilree liggend Oost-Indiesch schip de *Elizabeth Antoinetta*, bezigtigd. Vervolgens heeft Z. K. H. het stads-museum bezocht, en is door de heeren president en vice-president van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen ontvangen geworden. Z. K. H. heeft vervolgens door het gejuich der zamengevloeide menigte begroet, de stad verlaten om op het buitengoed van den heer burgemeester van Middelburg Jhr. *Paspoort van Cruijskerke* het middagmaal te gebruiken en is des avonds naar Vlissingen teruggekeerd.

— Eergisteren heeft de dienst van den ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Haarlem eenen aanvang genomen; dezelve heeft aanvankelijk volkomen aan de verwachting, die men er van opgevat had, beantwoord. Alhans telken reize waren een tiental rijtuigen, waarin een zeer groot aantal passagiers, aan de locomotieve verbonden en werd de weg in zeer korten tijd afgelegd.

— Uit Nijmegen schrijft men dat eenige grondeigenaars in die provincie de cultuur van den witten moerbezienboom willen bevorderen, ten einde mede te werken tot den bloei der Maatschappij tot invoer der zijdeteelt in Noord-Brabant.

VAN DE FINANCIEN.

De bepalingen vervat in art. 197 tot en met 199 der Grondwet, houdende verordeningen in, die de grondslagen uitmaken van ons financieel stelsel en van het crediet, de invoering van het stelsel van belastingen, waarin allen zonder eenig voorregt dragen, en de jaarlijksche overweging van de belangen der schuldeischers van den staat, geven bronnen van rijkdom, die indien ze wel aangewend worden, uit moeten loopen op eene algemeene verspreiding van welvaart door het gansche land en van invloed zijn buitenslands. Wanneer men er zich op wil toeleggen, om zuinigheid en vergenvoeging gepaard te doen gaan aan eene rigtige administratie der geldmiddelen, wanneer de nu op te groote schaal en verhouding tot ons rijk ingerigte staatshuishouding wordt ingekrompen, wanneer men beseft, dat er dringende nood is, om veel dat van 1815 tot 1830 betamelijk was, en nu overbodig is geworden, ter zijde te stellen, wanneer het heerleger der administrative ambtenaren verminderd wordt, geene schulden meer gemaakt worden, dan men betalen kan; en vooral wanneer men meer openbaarheid in het administratieve brengt, dan laat het zich aanzien dat de staat zich in lateren tijd zal kunnen verheffen boven den druk, welken de Belgische opstand op hetzelve heeft gelegd. Wanneer de inkomsten van Oost-Indien worden aangewend, als middel tot vernietiging van vroeger gemaakte schulden en ontlasting onzer nationale schuld; en niet worden gebezigd als een nieuwe bron, om nieuwe uitgave te bestrijden; wanneer door eene goede administratie hier te lande en op Java, de Oost-Indische schuld geene leening meer van het moederland, maar eene terugbetaling van oude schuld is geworden; en het moederland wordt ontheven van den zwaardrukkenden waarborg des Rijks; dan is er uitzigt, dat de grootsche en veelomvattende gedachte des Konings van de vestiging der O. I. schuld en inschrijving derzelve op de Javaansche bezittingen, het moederland zal hebben ontlast van eene schuld van 140 millioen gulden, en tegelijk dat land bestendig aan het moederland zal hebben verbonden. Immers het bezit van een met erkende schuld belast land, zal dan aan vreemde mogendheden minder begeerlijk ter toeeigening worden. — Het artikelen 201 handelt over het muntwezen. De Wet van den 22. Maart 1839 heeft eenige verandering in de speciegehalte en in de verdeeling der muntstukken gemaakt, naar het in 1816 aangenomen beginsel; maar de verwezenlijking van de invoering der Nederlandsche munt, zoo volhardend te gemoet gezien, is voor als nog met te bepalen. De bepaling dat de Raden en Generaalmeesters van de munt door eene nominatie van de tweede kamer der Staten-Generaal aan den Koning ter benoeming worden voorgedragen, lijdt aan dezelfde zwarigheden als die van andere benoemingen door uitgebreide Collegien; bij de laatste voordragt tot leden der Rekenkamer, heeft men kunnen zien hoe verwonderlijk de kansen gewisseld zijn; en wij hebben er nieuwe gronden voor ons gevoelen in gevonden, om het wenschelijk te achten, alle die in theorie zeer fraaije en milde, maar in wezenlijkheid onvolkomene en geen goed uitwerkende verkiezingen door groote staatslighamen, bij eene aanstaande herziening der Grondwet te doen vervallen. Hogendorp over dit hoofdstuk sprekende (Bijdragen 8ste d. bl. 358 en 336) vermeent dat bij eene *aanstaande* herziening der Grondwet (hij waande die herziening reeds toenmaals *aanstaande*) de beste gelegenheid bestaat om daarin niet slechts noodzakelijke, maar ook wenschelijke verbeteringen tot stand te brengen. En wij kunnen naar onze overtuiging er niet ernstiglijk genoeg op aandringen, dat de regering aangaande dit stelsel van benoemingen door Staats-collegien, eene wijziging voordrage bij de aanstaande herziening der grondwet. Datzelfde geldt ook voor hetgeen in het art. 202, het laatste van dat hoofdstuk, gezegd wordt omtrent de keuze van de leden der algemeene rekenkamer, door de Staten-Generaal; want de wijze van voordragt gelijk zijnde, bestaan er dezelfde bezwaren; daarom vermeenden wij ook met een voorbeeld dit punt te mogen toelichten. Nog spreekt dat artikel dat de leden der rekenkamer zooveel mogelijk uit alle de provincien genomen worden; wij wenschen dat die bepalingen, gelijk al de soortgelijke, in de Grondwet voorkomende, verpligtend worden gemaakt, zoodat slechts zij tot eene provincie konden gerekend worden te behooren, die in dezelve, of geboren, of gegoed tot zekere som, of door tienjarige inwoning derzelver belangen kennen kunnen. Daaruit volgt, dat er dan ook negen leden der rekenkamer zouden zijn, en wij houden dat getal niet voor overbodig. Zal men niet alles aan klerken overlaten, maar zelf werkzaam zijn en het oog over alles laten gaan, dan is dat personeel wel noodig; heeft men slechts te teekenen en het werk van klerken na te gaan, dan is een getal van drie leden al meer dan genoeg, en zou het overige overtollig zijn. In een land als het onze, waar men tegen *sinecures* is, waar werkzaamheid de pligt van ieder burger is, daar moet de Wet zorg dragen, dat gene *sinecures* ontstaan.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Nederlanden. — Op zaturdag den 21sten dezer, hield de Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen, hare jaarlijksche algemeene vergadering te *Rotterdam*. Zij ward geopend met eene hoogstbelangrijke redevoering van den algemeenen voorzitter, den heer Mr. A. S. van Reesema, „*over de geregtelijke welsprekendheid in Nederland*;" in welke de redenaar eerst kortelijk de geschiedenis der geregtelijke welsprekendheid doorliep, vervolgens de oorzaken opspoorde, die hare meerdere ontwikkeling in ons Vaderland in den weg hebben gestaan, en ten slotte de middelen aanwees, die bij het gunstige vooruitzigt reeds te dien aanzien geopend, haar tot de hoogte kunnen verheffen, op welke zij eene billijke aanspraak heeft. Na het verslag omtrent de geschiedenis en werkzaamheden der Maatschappij gedurende het afgeloopen jaar, in hetwelk aan de nagedachtenis van haar overleden lid van verdienste, den hoogleeraar N. G. van Kampen, eene dankbare hulde werd toegebragt, reikte de voorzitter, met eene toepasselijke aanspraak, de gouden medaille uit aan den heer Ary de Jager, schoolonderwijzer te *Rotterdam*, voor zijne in het vorige jaar bekroonde verhandeling „*Over de aanmerkingen, in de laatste tijden tegen de ingevoerde spelling in het midden gebragt.*" Vervolgens is uit het verslag omtrent de uitgeschreven prijsvragen gebleken, dat op twee daarvan antwoorden ontvangen waren, en wel dat er eene verhandeling „*Over de uiterlijke welsprekendheid, enz.*" door al de beoordeelaren den gouden eerepriis was waardig gekeurd. Bij de opening van het stembriefje, bleek het, dat de heer Mr. A. Bogaers, lid der arrondissements-regtbank te *Rotterdam*, enz. die eerst vóór drie jaren voor zijnen *Togt van Heemskerk naar Gibraltar* bekroond en juist ter vergadering tegenwoordig was, op nieuw den palm had weggedragen. Van twee ingekomen *Lofredenen op* Rembrandt werd de eene eervolle melding waardig gekeurd, en besloten aan den schrijver van de andere den buitengewonen zilveren eerepenning en de uitgave van zijn stuk in de werken der Maatschappij aan te bieden. Na den afloop der werkzaamheden ging het voorzitterschap van den heer Mr. A. S. van Reesema op den hoogleeraar J. Bossha, hoogleeraar te *Amsterdam*, en het algemeen secretariaat van den heer Mr. A. Verk op den heer Mr. W. J. C. van

HASSELT, tot van de arrondissements-regtbank te *Amsterdam*, over. — Maandag is te 's Gravenhage de toonstelling van schilder- en kunstwerken van levende meesters geopend. Deze tentoonstelling wordt gehouden in de weliugerigte zalen van het nieuwe lokaal op de Prinsessegracht aldaar, hetwelk voor de Teeken-Akademie bestemd is. Inlanders en vreemdelingen hebben gewedijverd de vruchten van hunne studiën en inspanning en de hooge vlugt van hunnen geest aan het oog des publieks aan te bieden. Omtrent 500 stukken zijn ten toon gesteld. Onder deze verdienen, van onze landgenooten, eene voorname plaats die van de heeren Kruseman, zoowel te 's Hage als te *Amsterdam*, van den heer Pieneman aldaar, van den heer J. J. Eeckhout, te 's Hage, voorstellende het huwen van Jacoba van Beyeren met Jan IV, hertog van *Brabant*, en van P. J. Schotel; voorts hebben meestal de voornaamste Nederlandsche kunstschilders stukken ingezonden. Van buitenslands zijn onder anderen vele stukken uit *België* gezonden, eenige van fransche en duitsche meesters, en een enkel stuk van een engelsch schilder. — Ook te *Rotterdam* is thans een departement der Maatschappij tot bevordering der bevallende kunsten opgerigt, tot bestuurders waarvan verkozen zijn de heeren M. A. F. H. Hasselaar, als voorzitter, C. Doring Jr. als penningmeester, J. van Heukelaarwijk Itz., als secretaris en de heeren Dr. C. Dalen en D. Vis Blokhuyzen. — Door den raad der stad *Deventer*, is tot hoogleeraar in de chemie en botanie aan het Athenæum dier stad benoemd, de heer E. A. W. Miquel, med. doctor, thans lector aan de clinische school. — Het Archæologisch Genootschap te *Athene* heeft tot lid benoemd den heer Mr. D. J. van Ewsum van de *Bilt*, converneur der provincie *Drenthe*.

178ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

1ste Trekking. N°. 836, een prem. van *f* 4000; N°. 8263, een prijs van *f* 1000;

2de » N°. 24029, een prijs van *f* 1500; N°. 22239, een prijs van *f* 1000; N°. 17463, een prijs van *f* 1000; N°. 24518, een prijs van *f* 1500.

3de » N°. 10395, een prijs van *f* 25,000; N°. 18089, een prijs van *f* 1000; N°. 4623, een prijs van *f* 1000; N°. 10148, een prijs van *f* 10,000.

4de Trekking. N°. 15333, een prijs van *f* 2500; N°. 7410, een prijs van *f* 1000; N°. 8421, een prijs van *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (23 *September*) waren genoteerd: Ned. W. S. 55 negen zestiende ⅝, dito 5 pCt. 101¾; Kanselt. 25 dertien zest.; Am. Syndik. 4¼ pCt. 95; 3½ pCt. 30⅝; Handelm. 174¼; O. Indie 5 pCt. 99⅝, drie zestiende; Arnems 88 2 28½, negen zestiende, ⅝; Fr. uitgen. 0½; oude Tiasen 103⅝; Colombe 22; Bl. Gr. 40¾.

Op een Dorp in *Overijssel*, wordt gevraagd tot MEESTERKNECHT in eene KOOP-SCHOENMAKERIJ, een Ongehuwd Persoon, die als zoodanig gewerkt heeft en de beste Getuigschriften kan produceren. — Met opgaaf van het te verdienen Salaris adresseere men zich met *franco*-brieven onder L^a. B. X. bij de Uitgevers dezer.

*** FRANSCHE KOSTSCHOOL, opgerigt te *Loosduinen*, in de nabijheid van den Weg van *Breda* naar *Antwerpen*, onder de Directie van JOS. MANNEKENS, voorheen gehecht aan de Fransche Kostschool van den Heer F. MANNEKENS & Gebroeders te *Hermitem*. De Kostgelden 's jaars zijn *f* 140.

Op VRIJDAG den 27. September 1839, des voormiddags om 10 uren, in het Koffijhuis bij Mejufvrouw de Weduwe OERS, op de Groote Markt te *Breda*, eene Publieke Verkooping van BEDEMEN en zeldzame schoone PLANT-, STRUIK- en HEESTERGEWASSEN, voor den open grond, de ORANJERIJE en de BROEIKAS in den vollen grond, als: ORANJE-BOOMEN, MIMOSA'S, MAGNOLIA'S, CAMELIA'S, AZALIA'S, PIEONIA'S, een uitmuntende verzameling van DALIA'S, en vele andere PLANTEN, welke allen op den dag voor de Verkooping, op de gewone uren zullen kunnen worden gezien.

ONROERENDE GOEDEREN,

te STEENBERGEN.

De Notaris J. VAN DER ZAAG, residerende te *Steenbergen*, zal daartoe regterlijk belast, zal, voor zijne Principalen, op *Woensdagen* 2. October 1839, des middags om *twaalf* ure, ten huize van den Kastelein A. LAANEN, te *Steenbergen*, aan den meestbiedenden of hoogstmijnenden Verkoopen:

Eene HOFSTEDE c. a. met te zamen 55 Bunders, 85 Roeden, 90 El BOUW- en WEILAND, HAKHOUT en RIETVELD, staande en gelegen in de Polders *de Heen*, en de *Nieuwe Heije*, Gemeente *Steenbergen*, Kadastraal bekend Sectie B, N°. 105 tot en met 107^a, Sectie C, N°. 33, 34, 38 en 59, en Sectie D, N°. 37 tot en met 43.

In gebruik te aanvaarden met het roven van den School in dezen jare.

Zijnde deze Goederen in massa ingezet op *f* 17,405.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van den Notaris VAN DER ZAAG voornoemd.

VERKOOPING VAN
LANDERIJEN,
te STEENBERGEN.

De Notaris J. VAN DER ZAAG, residerende te *Steenbergen*, zal, ten verzoeke van zijnen Principaal, op *Woensdag* den 2. October 1839, des morgens om *elf* ure, ten Herberge van A. LAANEN, te *Steenbergen*, ter Inzet Veilen, en op *Woensdag* den 16. daaraanvolgende, Verkoopen:

1° Koop. Een perceel puik BOUWLAND, groot 4 Bunders, 60 Roeden, 40 El, gelegen in den *Westwelberg*, Polder *Zuidland*, Gemeente *Steenbergen*, Sectie P. N°. 92.

Dadelijk te aanvaarden.

2°. —— Twee perceelen BOUWLAND, te zamen groot 5 Bunders, 94 Roeden, gelegen in den Polder *het Nieuwe Kromwiel*, Gemeente voornoemd, Sectie P. N°. 438 en 439.

3°. —— Drie perceelen BOUWLAND, te zamen groot 3 Bunders, 18 Roeden, 70 El, gelegen in den Polder *het Oudeland*, Gemeente voornoemd, Sectie R. N°. 210, 211 en 212.

Beide laatste Koopen zijn verhuurd tot *Sint-Maarten* 1843.

Nadere onderrigting te bekomen bij den Notaris VAN DER ZAAG, voornoemd.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende NIEUWE WERKEN voorhanden:

I. Nieuw Reglement voor de Nederlandsche Kavallerie, 1^e deel, inhoudende: 1°. School des ruiters te paard; 2°. Peloton-school te paard. . . . . *f* 2,60.

II. Napier, History of the war in the peninsula and in the South of france, from the year 1807 to the year 1814; the fourth edition, complete in three volumes. Brussels 1839. . . . . » 9,—

III. Poncelet, Mecanique industrielle exposant les differentes methodes pour déterminer et mesurer les forces motrices, ainsi que le travail mecanique des forces; 2 vol. » 3,—

IV. Histoire de l'architecture de *Th. Hope*; traduite de l'anglais par A. Baron, 2 vol. *texte et planches*. . . » 11,—

V. Raspail, Nouveau système de chimie organique, fondé sur de nouvelles methodes d'observation, et precédé d'un traité complet de l'art d'observer et de manipuler en grand et en petit, 2 vol. *avec atlas*. . . . . » 8,50.

VI. Memorial de l'artillerie, ou recueil de memoires, expériences, observations, et procedés relatifs au service de l'artillerie, rédigé par les soins du comité, avec l'approbation du ministre de la guerre, 4 vol. *avec atlas* . » 12,50.

VII. Duméril, Elemens des Sciences naturelles, nouvelle edition, *avec trente-trois planches*, 1 vol. 8°. . . . » 5,50.

VIII. *Le Chemin de fer belge*, ou recueil des memoires et devis pour l'établissement du chemin de fer *d'Ostende* et *Orsendael à Cologne*, avec embranchement de *Bruxelles* et de *Gand aux frontieres de France* par Tournai et Lille. . . . . » 6,—

IX. Collection de portraits et vignettes pour l'histoire de la révolution française de 1830. Tableau, représentant les hommes les plus célebres et les scènes les plus remarquables de la révolution française. . . . . » 8,50.

(Paraît en 8°, conforme à l'édition publiée par Wahlen & Cie.)

X. Brès, Le Chasseur aux lacets, ou la chasse des dames. » 1,50.

XI. —— Le Chasseur au chien couchant, 2 volumes . . » 3,50.

XII. —— Le Chasseur au chien d'arrêt . . . . . » 1,—

XIII. Cuvier, Leçons élémentaires d'anatomie comparée; suivie de recherches d'anatomie philosophique du fondateur sur les parties primaires du système nerveux et du squelette intérieur et extérieur, accompagné d'un atlas de 31 *planches*. . . . . » 9,50.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.